

Hultqvists väg till Nato

anmäld av Olof Santesson

TITEL:

När allt förändras

FÖRFATTARE:

Peter Hultqvist

FÖRLAG:

Medströms Bokförlag. Scandbook AB,
Falun 2025

MED PETER HULTQVIST hade vi en försvarsminister, allmänt respekterad likt en annan socialdemokrat på posten, krigs- och beredskapsårens Per Edvin Sköld fast med frytligare framtoning. Övertygad om Sveriges behov av starkast möjligast försvar och med sina rötter i kommunalpolitiken, skulle han utomlands förmodligen beskrivas som ”högersosse”. Men här, där massmedierna undviker sådant, slipper han den etiketten. När han blickar tillbaka på tio års krishantering är det ifrån en politiskt stark ställning. Man undrar hur han skulle hanterat tidigare år av försvarspolitisk rasering och allmän godtrogenhet om Världen och särskilt Ryssland.

Nu fick han vara med om hur allt vände. Journalistiskt inleder han med en snabbt bortglömd kris, men för honom själv ett elddop kring en misstänkt undervattenskränkning, till vilken han knyter påpekanden om hur politiker och militärer måste lita på varandra. Vad som följer är som vanligt en redogörelse för vad författaren varit med om, vilka personligheter han gjort bekantskap med. Särskilt framgår vilken central roll Finland spelar hos denne Finlandsättling, som nöd-

vändig samarbetspartner och USA som den mäktige och ofrånkomlige beskyddaren.

Sympatisk duckar Hultqvist inte för det fall där han inte varit överens med partivänner, som hur Sverige skulle ställa sig i frågan om ett kärnvapenförbud, som partiets älskling Margot Wallström kämpade för men enligt Hultqvist vore ”ett slag i luften”. Mer i förgrunden är förstås hur han, ännu efter Rysslands överfall på Ukraina den 22 februari 2022 och Finlands uppenbara Natoöverbäganden, höll fast vid svensk säkerhet bäst skulle gagnas av ett förbund med Finland och amerikanska säkerhetsgarantier.

Vad det handlade om var ju om Sverige skulle överge tvåhundra års militära alliansfrihet, med Hultqvists ord ”ingen liten sak”. Med före finländska utrikesministern Erkki Tuomioja ventilerade han en finsk-svenskt lösning. Han återger sina uppmärksammade ord vid en socialdemokratisk partikongress 3–7 november, medan utlandets rapportering (dock ej den svenska) var alltmer olycksbådande: ”Det blir inga ansökningar [om Nato-medlemskap] så länge vi har en socialdemokratisk regering. Jag kommer definitivt aldrig, så länge jag är försvarsmi-

nister, att medverka i en sådan process. Det kan jag lova er alla.”

Det var ord Hultqvist skulle få äta upp inom några månader. I sin bok medger han att uttalandet ”gick för långt med tanke på händelseutvecklingen”. Intressant är hur han motiverar det med ”omfattande” påtryckning från ombud i stora delar av landet att dra ned på samarbetet med Nato och med USA. Om man gick med på detta skulle regeringens försvars- och säkerhetspolitik haverera, skriver Hultqvist. Det han sade, i föregripande syfte, ”stämde nog rätt bra med den dåvarande stämningen i partiet.

Vi vet ju hur det sedan gick efter krigsutbrottet och en följande förändringens löpeld i Finland. Hultqvist vidhåller att det följande svenska beslutet ”inte togs i all hast”. Det motiverar han med att ett Natobeslut ham-

rades fram vid hela sex sammanträden. Men hur var det med alla invändningar från ombuden i landet, de som nyss styrde Hultqvists formuleringar? Blåste de plötsligt bara bort? Det får man söka i en annan bok, om alls.

Hultqvists besked att man i den avgörande socialdemokratiska partistyrelsen vid Sveavägen faktiskt diskuterade mer en fortsatt svensk röst om kärnvapennedrustning än själva ansökan om Natointräde ger en bild av något som liknar fortsatt socialdemokratisk vånda.

För Hultqvist blev det ett inträde i Krigsvetenskapsakademien. Med sin välskrivna bok har han gett ett bidrag till historieskrivningen om hur i Sverige allt vände. För oss längre bort från beslutsfattandet stimulerar hans medlemskap.

Recensenten är ledamot av KKrVA.